

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. II. 30.268/2008/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Ábrók László ügyvéd (Hajdúböszörmény, Bethlen u. 26.) által képviselt **felperes** Kft. (címe) felperesnek, a Dr. Gálóczi-Tömösváry Zsolt ügyvéd (Debrecen, Piac u. 45-47. I/1.) által képviselt **H. Város Önkormányzata (H., Szabadság tér 5.)** alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 7. G. 40 099/2006/30. számú ítélete ellen az alperes által 31., a felperes által 32. és 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10 000 (Tízezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 60 000 (Hatvanezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A peres felek 2000. július 18-án kötöttek szerződést „**H.** utcai közvilágításának teljes körű korszerűsítésére, melynek célja az üzemeltetési költségek racionalizálása, a világítás minőségének javítása.” A szerződés „Light Controll” elnevezést viselő I. fejezete szerint a felperes javaslatokat dolgoz ki az objektum üzemeltetési költségeinek csökkentésére, az ezzel kapcsolatos műszaki, pénzügyi és jogi dokumentációt LC-szakvéleménynek nevezik a felek. Az alperes által szolgáltatott adatok átvétele után 60 napon belül a felperes szakvéleményt készít, melynek tartalmát a I/2. pontban a - k) alpontig részletezték a szerződők. Rögzítették, hogy amennyiben a megbízó véleménye szerint a javasolt intézkedések egyike gazdasági, jogi vagy üzemeltetési okból nem megvalósítható, akkor a kézhezvételtől számított 1 hónapon belül kérheti a szakértői vélemény megváltoztatását,

melyre felperesnek 30 munkanap áll rendelkezésére és költségeit maga viseli. Amennyiben a megbízó az LC-tanulmányban javasolt megvalósítási csomagok egyikét elfogadja, akkor az az alperes aláírásával a szerződés részévé válik. A javasolt intézkedési csomag elfogadása után a műszaki berendezések szállítására, felszerelésére, üzembe helyezésére a felek pályázatot írnak ki. A beruházás harmadik fél finanszírozásában valósul meg, előkészítése a felperes feladata. Az alperes a pályázat nyertesével kivitelezési szerződést köt, a felperes a kivitelezési munkák alatt műszaki és minőségellenőri feladatokat lát el. Az alperes kötelezi magát, hogy a részt vesz az áramszolgáltatóval, projektfinanszírozóval történő egyeztetéseken.

A III/1/a pont értelmében az LC-szakértői tevékenységet a felperes saját kockázatára folytatja. A szakértői tevékenység díja teljesítés esetén a képviselő-testület által kiválasztott megvalósítási csomaggal, az objektumban egy év alatt realizálható villamos energia megtakarítás mértékének felel meg, melyet az alperes az áramszolgáltatóval történő új szolgáltatási szerződés megkötése után 14 napon belül átutal a felperes részére.

A III/1/b pont kimondta, hogy az alperes által kivitelezésre szánt megoldási csomag költségei, ide értve az LC-szakértői vélemény költségeit is, teljességgel a villamos áram és karbantartási költségekből származó megtakarításból fedezendő.

A IV. fejezetben a szerződéses viszony megszűnésének lehetőségeit taglalták. A 2. pont szerint a feleknek módjában áll a jelenlegi szerződés azonnali felmondása, amennyiben a) a szerződő felek egyike a jelen szerződés kötelezettségvállalásaiból eredően kötelezettségeinek szándékosan vagy hanyagságból kifolyólag nem tesz eleget, s ebből kifolyólag anyagi kárt okoz, amely egyáltalán nem, vagy ésszerű eszközökkel nem, vagy belátható időn belül nem küszöbölhető ki.

A IX. fejezetben kimondták a szerződő felek, hogy a felperes felelősséget vállal az általa javasolt LC-intézkedések műszaki kivitelezhetőségére, továbbá a szakértői vélemény átadásától 6 hónapig garanciát vállal az általa megszámlított beruházási költségekre is, felelősséget vállal az általa prognosztizált energia megtakarítások elérhetőségéért.

A felperes 2000. október hónapban készítette el és adta át tanulmányát az alperesnek. A tanulmány első fejezete foglalkozott a meglévő és kicserélendő, illetőleg utólag felszerelendő lámpatestekkel, a második fejezet a műszaki szakirodalomból készített összeállítás, a harmadik fejezet a közvilágítással kapcsolatos jogszabályok válogatása és közlése, a negyedik a közvilágítás rekonstrukciójára adott megoldási javaslatokat tartalmazza, ezek műszaki tartalma az 1. számú mellékletben szerepel. Az ötödik fejezet foglalkozik a megtérüléssel, rögzítve, hogy az energia megtakarítás 54 %-os, s ez esetben az évi megtakarítás összege bruttó 5 499 066 Ft, s a beruházás 10 éven belül megtérül.

2001. január 26-án kelt levelében a felperes projektbemutatóra hívta meg az alperes polgármesterét, a 2001. februárban megtartott kétnapos rendezvény ténylegesen termékbemutató volt.

Az alperes képviselő-testülete 2001. február 1-én tartott ülésén a tanulmányban szereplő LC-2 változatot fogadta el, és a felperest megbízta a további ügyintézésével.

2001. február 28-án a felperes az alperes polgármesterét meghívta a március 5-i közös projekt lebonyolítási stratégia megbeszélésére.

2001. március 20-án az alperes meghatalmazást adott a felperesnek és tervezőjének a ... Kft-nek a **T.**-szal való kapcsolat felvételre.

2001. március 23-án a felperes meghívta az alperest a március 27-i **T.**-szal való találkozóra, ahol az önkormányzatok lehetőségeit vitatták meg.

2001. márciusában a felperes átadta az alperesnek a pályázati felhívás-tervezetét azzal, hogy az alperesnek döntést kell hozni arról, hogy maga vagy az általa alapított cég valósítja meg a közvilágítás korszerűsítését.

2001. április 5-én a felperes elküldte az alperesnek az önkormányzat által a **T.**-nak küldendő levél tervezetét. Ugyanezen a napon egyeztetést tartott az alperessel együtt az ... Rt-nél a projektfinanszírozás kérdésében.

2001. április 9-én a felperes hitelezési ajánlatkéréssel megkereste az ... Rt-t.

2001. április 12-én javaslatot tett a felperes a projekt pénzügyi megvalósítására, több alternatívát kínálva az alperesnek. Az alperes ugyanezen a napon bizottsági ülést tartott, amelyen a felperes képviselője részt vett, a neki feltett kérdésekre választ adott.

2001. április 13-án az ... konkrét finanszírozói ajánlatot tett az alperesnek.

2001. szeptember 4-én az alperes településüzemeltetési és mezőgazdasági bizottsága ülésén a polgármester tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a felperessel való utolsó egyeztetés szerint az eredeti tanulmánytervben írt 39 000 000 Ft-tal szemben 53 000 000 Ft a beruházás költsége, mert immár **S.** és **M.** is beletartozik a kivitelezésbe. Felvetődött, hogy az ... Rt-től egy szóbeli ajánlat érkezett a hitelfelvételre, a beruházásra. A bizottság határozatában javasolta a bonyolítói tevékenység lefolytatásával megbízni a **H.** Invest Kft-t.

2001. október 9-én ugyanezen bizottság ülésén - melyen részt vett a felperes ügyvezető igazgatója is - a műszaki irodavezető közölte, hogy igaz, hogy az alperes szerződést kötött a felperessel, de az azóta eltelt idő alatt más ajánlatokkal is megkeresték az önkormányzatot. A bizottság határozatában javasolta a közvilágítás korszerűsítésének előkészítésével megbízni a **T.** Rt-t.

2001. november 9-én a bizottság ülésén a tagok kérdéseket tettek fel a felperes jelenlévő ügyvezetőjének, aki válaszában kifejtette, hogy bizonyos kérdésekre - kiterjed-e a beruházás **M.**-ra, milyen az önkormányzat hitelfelvevő képessége - az alperesi döntések hiánya miatt nem tud választ adni, míg a finanszírozási, tulajdonjogi problémákra

tájékoztatással szolgált. A bizottsági elnök azzal köszönte meg a beszámolót, hogy egy későbbi bizottsági ülésen a kérdésre visszatérnek.

A képviselő-testület 2001. november 27-i ülésére a polgármesteri hivatal építési és műszaki irodája november 23-án előterjesztést készített, amely ismertetette az ajánlatokat, nevezetesen a felperesét, a Q. Kft-t és a **T.**-ét, melyek közül a településüzemeltetési és mezőgazdasági bizottság, valamint a pénzügyi bizottság egyhangúlag a **T.**-ét javasolta elfogadásra.

2001. november 27-i ülésén a képviselő-testület 212/2001. (XI. 27.) Öh. számú határozatával a felperessel kötött szerződés felbontását jóváhagyta, egyben felhatalmazta a polgármestert, hogy a **T.** Rt-vel kezdjen tárgyalásokat a közvilágítás korszerűsítése érdekében.

2001. december 20-i keltezésű levelében az alperes azonnali hatállyal felmondta a felperessel kötött szerződést, okként jelölve meg, hogy a megvalósíthatósági tanulmányt részben hiányosan, és mint utólag kiderült, pénzügyi kérdésekben hibásan készítette el a felperes, így a közvilágítás aktuális helyzetét nem kellő körültekintéssel mérte fel. Nem tartalmazza a terv a helyi objektum részletes bemutatását, hiányosságainak feltárását, s a tanulmány Gávavencsellő rekonstrukció előtti közvilágítási helyzetét jellemzi. A tervből hiányoznak a beépítendő műszaki berendezések korrekt paraméterei, azokat többszöri kérésre csak a felmondást megelőzően egy hónappal bocsátotta az alperes rendelkezésére a felperes. Nem tartalmazza a tanulmány a rekonstrukció utáni, az áramszolgáltatóval kötendő szerződés tartalmára és tarifamodellre irányuló javaslatot. A tanulmányban szereplő ajánlatok nem felelnek meg a magyar szabvány előírásainak. Rögzítette ugyanakkor, hogy ezek ellenére 2001. február 1-jén elfogadták az LC-2 változatot, és megbízták a felperest a további bonyolítással. 2001. áprilisában a bizottsági meghallgatáson szembesültek azzal, hogy a megvalósíthatóságot, megtérülést pénzügyi szempontból befolyásoló adatokat a felperes módosította, majd ezt követően folyamatosan ezek alapján a számítások hibásak voltak, a beruházáshoz, kivitelezéshez nem megfelelőek. Ennek következtében elestek a 2002. évi Széchenyi-terv pénzügyi forrásaitól. Súlyosították, hogy az áramszolgáltatóval, esetleges projektfinanszírozóval történő egyeztetésekre nem kaptak meghívást.

H. Város Önkormányzata végül a **T.** Rt-vel kötött szerződést a közvilágítás korszerűsítésére 2002. június 17-én. A megvalósított korszerűsítés nem hasonlítható össze a felperesi javaslatban leírttal.

A felperes eredeti keresetében kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint szerződésszerűen teljesített, míg az alperes együttműködési kötelezettségét megszegve jogellenesen mondta fel a szerződést, melyre figyelemmel a Ptk. 483. §-ának (3) bekezdése alapján kártérítéssel tartozik. Kára az elmaradt díj összegével azonos, azaz 5 493 000 Ft, mely után 2001. december 21-től járó kamat, és a perköltség megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a felperes hibásan teljesített, az átadott tanulmány alkalmatlan volt arra, hogy az alapján a beruházást megvalósítsák, a pályázati forrásokat igénybe vegyék. Utalt a hibás teljesítés kapcsán a felmondó levelében foglaltakra. A felperes hibás teljesítésére figyelemmel álláspontja szerint megalapozottan állt el a szerződéstől. Hivatkozott annak azon kitételeire, melyek szerint ha a szakvélemény szerint nem lehetséges a beruházás, vagy a szakvéleményt nem megfelelő tartalommal állította össze a megbízott, illetve nem realizálható javaslatokat tartalmaz, ez esetben díjazás nem illeti meg. Vitatta a kereset összecszerúségét is. Vizontkeresetet terjesztett elő, amelyben a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte a szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti feltűnően nagy értékkülönbségre tekintettel.

Az elsőfokú bíróság G. 40 174/2004/39. számú ítéletében mind a keresetet, mind a vizontkeresetet elutasította. A döntése alapjául szolgáló tényállást a peres felek által becsatolt iratok és Rénes István villamos-ipari szakértő írásban kétszer is kiegészített szakértői véleménye alapján állapította meg. Tekintettel arra, hogy a felperes követelése jogalapjaként a kártérítés szabályait jelölte meg, kifejtette, hogy az adott ügyben azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes jogellenesen, szerződésszegően járt-e el. Megállapította a szakvélemény alapján, hogy a felperes teljesítése hibás volt, az általa szolgáltatott Light Controll szakvélemény nem felelt meg a szerződés 2. pontjában meghatározott követelményeknek, illetőleg nem volt alkalmas az alperesnek a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelezettsége teljesítésére. Rámutatott, hogy a felperes által kidolgozott megoldásoknak a hatályos jogszabályok mellett a vonatkozó szabvány rendelkezéseit is ki kellett volna elégíteniük, illetőleg az attól való eltérést kifejezetten jelezni kellett volna, ám ez a felperes részéről elmaradt, így ez okból is hibás a teljesítése. A tanulmánynak a megtakarítás mértékére vonatkozó megállapítása nem bizonyított, az csupán becslés, aminek gyakorlati megvalósíthatósága **H.** adottságai miatt eleve kétséges, s ez is hibássá teszi a felperes teljesítését. Mivel e hibákat a felperes nem javította ki, a Light Controll szakvélemény nem felelt meg a szerződés 2. pontjában meghatározott tulajdonságoknak, így az alperes jogszerűen mondta fel a szerződést. Álláspontja szerint a felmondás feltételül szabott kár nyilvánvaló, a korszerűsítés elhúzódása miatt az azzal elérhető előnyök később realizálódnak. Rögzítette, hogy a hibás teljesítés miatt az alperes részéről elállásnak is helye volt, melyekre tekintettel az alperes oldalán hiányzik a jogellenesség, mint a kártérítési felelőssége megállapításához szükséges konjunktív feltételek egyike, ezért a keresetet, mint alaptalant elutasította. Kifejtette, hogy a felperes szolgáltatása jogilag oszthatatlan, ezért a szerződés maradéktalan teljesítése előtti megszűnése esetén díjra nem tarthat igényt. Megjegyezte emellett, hogy nem volt bizonyított, hogy a felperes milyen mértékű díjazásra tarthatott volna igényt, ugyanis a szakvélemény szerint az LC-2 változat nem volt alkalmas a kívánt cél elérésére, arra vonatkozóan pedig nem volt adat, hogy a jogszabályi és szerződéses tulajdonságoknak megfelelő változat megvalósítása esetén milyen mértékű megtakarítás lett volna realizálható. Alaptalannak találta az alperes vizontkeresetét is, a szakvélemény alapján megállapítva, hogy a felperes a szerződésben a piacon kialakult gyakorlatnak megfelelő díjazást kötött ki, így nem állnak fenn a Ptk. 201. §-ának (2) bekezdésében írt feltételek.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Ítéltábla Gf. II. 30 314/2006/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van ugyan, ám ez a kötöttség nem jelent jogcímhez való kötöttséget. Adott esetben a felperes által megjelölt kártérítés téves jogcím, ám mivel a helyes minősítéshez szükséges valamennyi tény, bizonyíték, adat rendelkezésre állt, nem volt akadálya a felperes igénye más jogcímen való elbírálásának.

Kifejtette, hogy megítélése szerint a felek szerződésének tartalma egy know-how szolgáltatása a felperes részéről, illetve megbízás. A Legfelsőbb Bíróság Gk. 52. számú állásfoglalására utalással megállapította, hogy a felperes által szolgáltatott LC-tanulmány olyan szellemi alkotás, amely megfelel az állásfoglalásban írt know-how-val szemben támasztott követelményeknek. Ez a tanulmány önmagában nem hibás, legfeljebb olyan apróbb hibái vannak, melyek a felek megfelelő együttműködése során kiküszöbölhetők lettek volna. A know-how szolgáltatása során a felperes a szerződés preambulumban megfogalmazott cél elérésére, a költségek megtakarítására törekedett, s az alperes dolga lett volna megvizsgálni, hogy a javaslatok megvalósításának mi az ára, s kérhette volna a szakértői vélemény megváltoztatását is. Ezzel szemben az alperes döntött, és 2001. februárjában az LC-2 tanulmányt fogadta el. Ezzel az a szerződés részévé vált, a felperesnek a szerződés megbízási elemeiből fakadóan ennek megvalósítására kellett törekednie.

A tényállásban megállapítottak szerint a kft. igyekezett is eleget tenni e kötelezettségének, ám az alperes - noha a felpereshez intézett kérdéseire válaszokat kapott, - 2001. novemberében képviselő-testületi ülésén a szerződés felbontásáról hozott határozatot, majd 2001. decemberében az önkormányzat a szerződést azonnali hatállyal felmondta.

Rámutatott, hogy a szabványnak való megfelelés nem volt része a szerződésnek. Nem osztotta az elsőfokú bíróság azon okfejtését, hogy a beruházás megtérülésével kapcsolatos rész a felperes hibás teljesítésének voltát alapozná meg. Az a tény ugyanis, hogy a konkrét adatokat is tartalmazó változat 2001. október 15-i, a tényleges költségeket is tartalmazó pedig 2003. február 12-i keltezésű, éppen azt igazolja, hogy megfelelő együttműködési szándékkal, a jogok jóhiszemű gyakorlásával a tanulmány megállapításai javíthatók, kiegészíthetők, az alperes elvárásainak, igényeinek megfelelőek lehettek volna. Hangsúlyozta, hogy az energia megtakarítás 54 %-os mértékére vonatkozó rész nem is lehet más, csak becslés, elméleti síkon levezett számítás, mert a megtakarítás mértéke csak a beruházás megvalósulása után, a tényleges adatok ismeretében válhatott volna konkréttá.

Kiemelte, hogy a felek szerződéses kapcsolatában a know-how átruházási rész befejeződött, a megbízási rész azonban az alperes felmondása következtében megszűnt, s a Ptk. 319. §-ának (2) bekezdése értelmében az addig nyújtott szolgáltatások

ellenértékének megállapítása érdekében a felek egymással elszámolni kötelesek. Az ellenszolgáltatás mértékének meghatározására előírta megfelelő kompetenciával bíró szakértő igénybevételét, erre irányuló bizonyítási indítvány esetén.

Az új eljárásban az elsőfokú bíróság szakértői vélemény beszerzése, annak kétszeri kiegészítése után meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3 529 252 Ft-ot, ennek 2001. december 21-től járó kamatait, 633 433 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy változatlan tényállás mellett a megyei bíróságot köti a másodfokú bíróságnak a hatályon kívül helyező végzésében tett állásfoglalása, megállapítása, így a perbeli esetben az, hogy nincs szó a felperesi teljesítés olyan hibás voltáról, ami megalapozta volna az alperes azonnali hatályú felmondását, mivel a meglévő kisebb hibák a felek együttműködése esetén kiküszöbölhetőek lettek volna. Ezt igazolta az utóbb eljárt Erdődi Sándor szakértő megállapítása is. Erre figyelemmel az alperes nem védekezhetett eredménnyel a felperesi teljesítésnek a szerződés felmondása időpontjában fennálló hibáira hivatkozással, mert a felperes által kidolgozott megoldási javaslatok ugyan valóban terheltek voltak kisebb hibákkal, de azok az alperes rendkívüli felmondását nem alapozták meg.

Rámutatott, hogy a felek közötti szerződés megbízási szakában került sor annak megszüntetésére a Ptk. 483. § (1) bekezdése alapján, ugyanis a megbízó a szerződést bármikor, azonnali hatállyal felmondhatja, köteles azonban helytállni a megbízott által már elvállalt kötelezettségekért. E körben nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját, mely szerint a felek közötti jogviszony folyamatos megbízási jogviszonynak felelne meg, melyre figyelemmel az alperes felmondása a teljesítés megtagadásával egyenértékű, ami miatt a megbízott kártérítésre tarthat igényt. Nem tekinthető ugyanis álláspontja szerint a felek közötti jogviszony folyamatos megbízási jogviszonynak, mert a gyakorlat szóhasználatára szerint tartós megbízás lényege, hogy a megbízott a szerződésben meghatározott típusú ügy vagy ügyek ellátását vállalja a megbízó kívánsága szerint. A perbeli esetben a know-how szolgáltatása mellett ellátandó megbízási jellegű feladatokból nem következik a jogviszony folyamatossága, a szerződés ugyanis a felperes műszaki ellenőri tevékenysége mellett folyó beruházás végeztével, mint teljesített, megszűnt volna, arról nem is beszélve, hogy az alperest a Ptk. 483. §-ának (1) bekezdése alapján megillető rendes felmondási jog korlátozásában a felek nem is állapodtak meg.

A felek közötti szerződésben kikötött szolgáltatás megítélése szerint jogilag osztható volt, annak ellenére is, hogy a felek egységes díjazásban állapodtak meg. A felperes szolgáltatatta a szerződésben vállaltak szerint a tanulmányát, mellyel összefüggő díj a Ptk. 319. §-ának (2) bekezdése szerint illeti meg, míg a felmondásig elvégzett tevékenysége ellenértéke a Ptk. 478. §-ának (3) bekezdése alapján jár részére.

A felperes által kifejtett tevékenység %-os arányát az Erdődi Sándor szakértő által készített kétszeri kiegészítést követően aggálytalan szakvélemény alapján határozta meg, elfogadva azt az érvelést, hogy nincs olyan egzakt matematikai képlet, amivel abszolút módon mérhető lett volna a felperes által kifejtett tevékenység egészhez való aránya. Az alperes

okfejtésével szemben nem talált ellentmondást Rénes István, illetve Erdődi Sándor szakértők szakvéleményei között.

A marasztalás összegét a felperesnek a szerződés alapján járó díj szakértő által meghatározott arányában határozta meg.

Az alperes által kért tanúbizonyítást azért mellőzte, mert álláspontja szerint a tanúkkal bizonyítani kívánt tények a felek által korábban már becsatolt okiratok tartalmának megismétlését jelentették volna, másrészt az alperes a tanúkkal a teljesítés szakértői kompetenciába tartozó arányát kívánta bizonyítani, harmadsorban pedig a felperesi teljesítés általa állított hibás voltát, melyre az ítéletábra végzésében kifejtettek miatt nincs lehetősége.

Az ítélettel szemben benyújtott fellebbezésében az alperes elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodsorban a határozat hatályon kívül helyezését indítványozta. Vitatta Erdődi Sándor szakértő kompetenciáját, rámutatva, hogy ugyanolyan területen tevékenykedik, mint Rénes István szakértő. A két szakvélemény között ellentmondások mutatkoznak, amelyeket az elsőfokú bíróság nem oldott fel, a megalapozatlan, kellően meg nem indokolt Erdődi-féle szakvéleményt fogadta el, holott annak megállapításaival a felperes sem értett egyet, ezért indokolt lett volna új, megfelelő kompetenciával bíró projektmanager szakértő kirendelése. Sérelmezte, hogy a megyei bíróság nem adott helyt tanúbizonyítási indítványának.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem alkalmazta a folyamatos megbízásra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, továbbá nem vette figyelembe, hogy megbízási tevékenységét majdnem maradéktalanul teljesítette, valamint nem értékelte a szakértői véleményre tett észrevételeit.

Az ítéletábra a fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított tényállást az alperes által becsatolt iratok alapján kiegészítette a 2001. szeptember és november 27. között történtekkel.

A bizottsági üléseken elhangzottak megvilágítják, hogy 2001. nyara folyamán valamilyen egyeztetés folyt a peres felek között újabb településrészek bevonásáról, s annak eredményeként a felperes új költségvetést készített. Az önkormányzat azonban anyagilag kedvezőbb ajánlatot kapott, s már a 2001. október 9-i bizottsági ülésen határozatot hoztak arról, hogy a T.-t kell megbízni a beruházás előkészítésével. Ettől kezdve a felperessel való kapcsolat formalitássá vált. A november 19-i bizottsági ülésen hiába adott a felperes ügyvezetője a felmerült kérdésekre világos, elősegítő válaszokat, azoknak már nem volt döntést befolyásoló hatása. Olyan részletekre vártak magyarázatot - a beruházás kiterjed-e M.-ra, milyen a hitelfeltevő képessége a beruházónak -, melyek alperesi döntést igényeltek volna. Az ülés végén azzal váltak el a felek, hogy visszatérnek a felmerült kérdésekre, ám négy nappal később már elkészült az előterjesztés a felperessel kötött szerződés

felmondására, a **T.**-szal való szerződéskötésre. Az alperes nem vette figyelembe, hogy a felperessel már szerződéses kapcsolatban áll. Fel sem merült korábban a november 23-i előterjesztésben megfogalmazott „késedelmes, hibás teljesítés”, így ennek mibenléte sem állapítható meg.

Egyértelmű, hogy a beérkezett jobb ajánlat miatt az önkormányzat meg akart szabadulni a felperessel kötött szerződéstől, ami megtehető, mert a szerződés felmondható, de annak következményeit viselni kell: a megbízott által a szerződés felmondásáig kifejtett tevékenységért járó díjat a megbízónak meg kell fizetni. Az ezzel kapcsolatos, a Gf. II. 30 314/2006/4. számú végzésben kifejtett jogi álláspontját az ítélet tábla fenntartja.

A megismételt eljárásban kirendelt szakértő vitatta ugyan, hogy a felperes által szolgáltatott tanulmány know-how lenne, ám a szakvélemény szóbeli kiegészítése során tett kijelentéseivel - ez egy műszaki szellemi terméknek tekintendő; itt nem a nulláról kellett elkészíteni teljesen egy ilyen terjedelmű tanulmányt, hanem ennek már voltak olyan részei, amellyel a felperes korábbi munkáiból kifolyólag rendelkezett; a tanulmánynak azon része is értékkel bír, amelyek nem konkrétan **H.**ra vonatkoznak, hanem általános megállapításokat tartalmaznak - megerősítette, hogy a felperes know-how-ot szolgáltatott, bár kétségtelenül nem hibátlan.

A villamosmérnök képzésű Erdődi Sándor szakértő kompetenciája nem vitatható alappal. Erdődi Sándor szakterülete az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium szakértői nyilvántartása szerint többek közt kiterjed az energia-gazdálkodásra is. A villamosmérnöki képzés pedig alkalmassá teszi a villamosmérnököket egyebek mellett a villamos-energetikai eszközök, berendezések, rendszerek és szolgáltatások, valamint technológiák, gyártási és üzemeltetési folyamatok és rendszerek tervezése, fejlesztése, kutatása és irányítása, illetve az ezekhez szükséges elméleti és gyakorlati, valamint operatív gazdasági, szervezési és vezetési ismeretek folyamatos bővítése és fejlesztése tárgykörben adódó feladatok és feladatkörök ellátására. Emellett a szakértőnek - előadása szerint - gyakorlati jártassága is van.

Az eljárás során ugyancsak szakvéleményt adó Rénes István szakértő is ilyen végzettségű ugyan, de ő akként nyilatkozott e megválaszolandó kérdésekkel kapcsolatban, hogy azok meghaladják gyakorlati tapasztalatait, nincs jártassága e területen. Erre tekintettel indokolt volt az elsőfokú bíróság részéről más szakértő kirendelése, s jól döntött az új szakértő személyének kiválasztásakor is.

Erdődi Sándor a felperes által kifejtett tevékenység mértékének meghatározására alkalmazott számítási módját a szakvélemény kiegészítése során megmagyarázta akként, hogy az azonos százalékokra bontás indoka az volt, hogy maguknak a tevékenységi pontoknak a belső tartalma az azok alapján kifejtendő tevékenységek terjedelme volt közel azonos, azaz a súlyozás nem az egyes pontokhoz rendelt százalék meghatározásánál, hanem a pontok tartalmának definiálásánál történt. A tényleges teljesítés ettől egy-két tized százalékkal eltérhet, de ez végkövetkeztetéseit nem befolyásolta.

Nem kétséges, hogy ez a módszer alapvetően becslésen alapul, de nyilvánvalóan más számítási mód is csak arra támaszkodhatna. A megválaszolandó kérdésekre adott válasz teljes részletességgel is kifejthető lenne, ám ez indokolatlan, aránytalan szakértői költséggel történhetne meg, ha a rendszer eredeti helyzete - figyelemmel az időközben megtörtént átalakításra - egyáltalán rekonstruálható lenne.

A szakértő az általa választott módszert következetesen végigvitte, s bár véleményének nagy része valóban becslés, ez önmagában nem teszi aggályossá a szakvéleményt, ha - miként azt jelen esetben is tette - meg tudja álláspontját indokolni. A szakvélemény nem érthetetlen, nem ellentmondásos, nem illogikus. Nem okszerűtlen, hogy a felperes tanulmányának szolgáltatását beépítette a szerződés teljesítéseinek lépései közé, hibáit pedig a teljesítés ellenértékének megállapításakor értékelte.

Mindezekre figyelemmel nem szükséges más szakértői vélemény beszerzése, az Erdődi Sándor által adott, kétszer is kiegészített, mind megállapításaiban, mind a szolgáltatás ellenértékének meghatározásában megalapozott, aggálytalan, azt az elsőfokú bíróság helytállóan fogadta el ítélezése alapjául.

Az alperes indítványozta tanúmeghallgatás elrendelése nem indokolt. A bejelentett személyek önkormányzati tisztviselők, bizottsági tagok, akiknek a per eldöntése szempontjából releváns tevékenysége az alperes által csatolt iratokkal dokumentált, melyhez képest új információt szolgáltatni nem tudhatnak.

A felperes alaptalanul sérelmezi, hogy a megyei bíróság nem alkalmazta a folyamatos megbízásra vonatkozó jogszabályi rendelkezést, mert folyamatosnak a hasonló típusú ügyek sorozatos, egymás utáni ellátása minősül. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos indokolását teljes mértékben osztja az ítéletábra, azt megismételni nem kívánja.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezésének értéke 3 529 252 Ft, a felperes fellebbezésének értéke 1 963 748 Ft volt. Mindkét fellebbezés alaptalannak bizonyult, ám a nagyobb részben pervesztes alperes a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a felperes részére részperköltség megtérítésére. E címen a felperes képviselőjének munkadíját számolta el az ítéletábra, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg.

Az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a fellebbezésére le nem rótt illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM. sz. rendelet 14. § -a alapján.

A felperes a fellebbezési illetéket a G. 40 174/2004/39. számú ítélettel szemben előterjesztett fellebbezésére már leróta, ezért a megismételt eljárásban hozott ítélet elleni fellebbezésre az illetékről szóló 1993. évi XCIII. törvény 51. § (1) bekezdésében írtakra

tekintettel feleslegesen lerótt illetéket visszaigényelheti az elsőfokú bírósághoz intézett kérelemmel.

D e b r e c e n, 2008. június 27.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó